

Załącznik
do uchwały
nr 1956/372/VI/2022
Zarządu
Województwa
Śląskiego z dnia
02.11.2022 r.

**Sprawozdanie z konsultacji projektu Programu współpracy Samorządu
Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz
podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności
pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023
(Termin konsultacji: 15 – 29 września 2022 roku)**

Prace nad projektem Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023 rozpoczęły się w czerwcu 2022 roku i trwały do września br.

Do udziału w konsultacjach, które odbywały się od 15 do 29 września 2022 roku, na podstawie uchwały nr IV/5/4/2011 Sejmiku Województwa Śląskiego z 14 lutego 2011 r. w sprawie zmiany uchwały nr IV/3/7/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 grudnia 2010 roku w sprawie przyjęcia *Zasad i trybu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego* zostały zaproszone organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ogłoszenie o konsultacjach zamieszczono na stronach: www.slaskie.pl oraz BIP Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Ponadto, projekt dokumentu skonsultowano z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego. Zainteresowane organizacje mogły przekazać swoje uwagi na formularzu, dostarczając go osobiście do siedziby Urzędu, za pomocą poczty elektronicznej lub pocztą tradycyjną.

W ramach konsultacji **wpłynęły 3 uwagi. Uwag nie uwzględniono.**

Wobec powyższego, treść projektu Programu pozostaje w takiej postaci, jak przedstawiono podczas konsultacji.

Harmonogram prac nad projektem Programu współpracy w 2022 roku:

1. Czerwiec 2022 r. - opracowanie wstępnego projektu Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego na 2023 rok.
2. Czerwiec 2022 r. - Lipiec 2022 r – od 23 czerwca 2022 r. do 14 lipca 2022 r. przekazano projekt Programu do konsultacji wewnętrznych w departamentach merytorycznych Urzędu i ROPS.

3. Lipiec 2022 r. – od 15 lipca 2022 r do 1 sierpnia 2022 r. przekazano projekt Programu do konsultacji członkom Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego.
4. Wrzesień 2022 r. – podjęto Uchwałę nr 1579/360/VI/2022 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 8 września 2022 r. w sprawie przyjęcia projektu Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku na 2022 rok oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych.
5. Wrzesień 2022 r. - ogłoszono konsultacje projektu Programu (informacja na stronach: slaskie.pl i BIP Urzędu). Konsultacje społeczne trwały od 15 września 2022 r. do 29 września 2022 r.
6. Październik 2022 r. – podjęto uchwałę nr 5/III/2022 Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego z dnia 17 października 2022 r. w sprawie: zaopiniowania projektu „Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023” w wersji po konsultacjach społecznych.
7. Październik 2022 r. - przedłożenie projektu Programu na posiedzenie Zarządu Województwa wraz z projektem uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego i sprawozdaniem z konsultacji społecznych.
8. Październik/listopad 2022 r. - prace w komisjach Sejmiku Województwa Śląskiego nad projektem Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku na 2023 rok.
9. Listopad 2022 r. - uchwalenie przez Sejmik Województwa Śląskiego Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku na 2023 rok.
10. Listopad 2022 r. - opublikowanie Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku na rok 2023.

W ramach konsultacji wpłynęły **3 uwagi**, które nie zostały uwzględnione.

UWAGI

do projektu Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023

Uwagi o charakterze szczegółowym

lp.	obecne brzmienie przepisu	proponowane brzmienie przepisu	uzasadnienie organizacji	podmiot zgłaszający uwagi	adnotacja: 1) uwzględniono lub 2) nie uwzględniono oraz uzasadnienie
1.	<p>Rozdział 5, ust. 1 pkt 1 Priorytetowe zadania publiczne</p> <p>1. Definiowanie priorytetów w Programie współpracy na 2023 wynika z korelacji: 1) 17 zadań samorządu województwa zdefiniowanych w art. 14 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa, z czego dla współdziałania Samorządu Województwa Śląskiego z sektorem pozarządowym dedykowanych jest 12 zadań: a) promocja i ochrona zdrowia, b) kultura oraz ochrona zabytków i opieki nad zabytkami,</p>	<p>„Dodanie litery m) o brzmieniu: „opieka hospicyjna i paliatywna””</p>	<p>Cyt.: „Społecznie uzasadnionym i wskazanym jest rozszerzenie listy priorytetowych zadań publicznych wymienionych w rozdziale 5 ust. 1 pkt1) „Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023” poprzez dopisanie zadania o nazwie „opieka hospicyjna i paliatywna”. Przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547) zawiera jedynie przykładowe wyliczenie zadań o charakterze wojewódzkim realizowanych przez samorząd województwa, o czym świadczy</p>	<p>Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej i Paliatywnej im. Św. Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej</p>	<p>Nie uwzględniono.</p> <p>Ze względu na to, że wskazane uwagi dotyczą zapisów szczegółowych, a „Program” ma charakter ogólny. Tematyka uwag zawiera się w priorytecie „CZŁOWIEK” i wydaje się być niezasadnym wprowadzanie ich powtórnie jako odrębnych zapisów.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> c) pomoc społeczna, d) wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej, e) polityka prorodzinna, f) modernizacja terenów wiejskich, g) ochrona środowiska, h) kultura fizyczna i turystyka, i) ochrona praw konsumentów, j) obronność, k) bezpieczeństwo publiczne, l) przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy. 		<p>użycie przez ustawodawcę w tej jednostce redakcyjnej zwrotu „ w szczególności”. Spośród 17 wymienionych tam zadań 12 objętych zostało w projektowanym „Programie współpracy” współdziałaniem Samorządu Województwa Śląskiego z sektorem pozarządowym. Z uwagi na kluczowe znaczenie opieki hospicyjnej i paliatywnej polegającej na wszechstronnej, całościowej opiece i leczeniu objawowym osób chorujących na nieuleczalne niepoddające się leczeniu choroby, dla godnego życia człowieka w jego ostatnim etapie, uważamy za wskazane wyodrębnienie wśród priorytetowych zadań publicznych objętych zakresem regulacji „Programu współpracy” dodatkowo także działalności hospicyjnej i paliatywnej. Podkreśliłoby to znaczenie tego rodzaju działalności społecznej realizowanej przez organizacje pozarządowe.”</p>		
2.	<p>Rozdział 5, ust. 1 pkt 1 Priorytetowe zadania publiczne</p> <p>1. Definiowanie priorytetów w Programie współpracy na 2023 wynika z korelacji:</p>	<p>„Dopisanie priorytetu działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych zgodnie z ustawą o pożytku publicznym i</p>	<p>Cyt.: „Od 2018 r. nie ma rozpisywanego konkursu i wsparcia działalności kulturalnej i edukacyjnej organizacji mniejszości narodowych. Konkurs został usunięty bezprawnie przez koalicję PO/RAS. Wsparcie</p>	<p>Fundacja Mniejszości Niemieckiej Województwa Śląskiego z Rybnika</p>	<p>Nie uwzględniono.</p> <p>Ze względu na to, że wskazane uwagi dotyczą zapisów szczegółowych, a „Program”</p>

<p>1)17 zadań samorządu województwa zdefiniowanych w art. 14 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa, z czego dla współdziałania Samorządu Województwa Śląskiego z sektorem pozarządowym dedykowanych jest 12 zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> a)promocja i ochrona zdrowia, b)kultura oraz ochrona zabytków i opieki nad zabytkami, c)pomoc społeczna, d)wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej, e) polityka prorodzinna, f)modernizacja terenów wiejskich, g)ochrona środowiska, h)kultura fizyczna i turystyka, i)ochrona praw konsumentów, j)obronność, k)bezpieczeństwo publiczne, l)przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy. 	<p>wolontariacie oraz ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych, wygospodarowanie środków na projekty kulturalne, edukacyjne w trybie konkursowym i pozakonkursowym – tzw. mały grant.”</p>	<p>ochrony tożsamości kulturowej i językowej jest ustawowym obowiązkiem samorządu. Brak środków regionalnych w sposób znaczny utrudnia także rozwój współpracy projektowej z naszą organizacją partnerską fundacją Dom Górnośląski w Ratingen, która prowadzi Muzeum Górnośląskie w Ratingen. W przeszłości Fundacja Mniejszości Niemieckiej Województwa Śląskiego w Rybniku ze środków samorządu wojewódzkiego realizowała działania wydawnicze (produkcja płyt CD z muzyką chóralną, poezją). W przeszłości realizowaliśmy również konkursy językowe, olimpiady przy pomocy Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach. Jesteśmy finansowani ze środków polskich. W innych województwach np. opolskim, zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim takie konkursy na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych są rozpisywane i przekazywane jest wsparcie pozakonkursowe. Niestety wsparcia nie ma w naszym województwie i należy ten stan rzeczy naprawić.”</p>		<p>ma charakter ogólny. Tematyka uwag zawiera się w priorytecie „DZIEDZICTWO” i wydaje się być niezasadnym wprowadzanie ich powtórnie jako odrębnych zapisów.</p>
--	---	---	--	---

3.	<p>2) CZŁOWIEK – Budowanie relacji społecznych opartych na równym traktowaniu oraz przeciwdziałaniu przemocy</p> <p>W działaniach realizowanych w ramach współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z sektorem pozarządowym należy zatem uwzględnić:</p> <p>a) promowanie i prezentacje dokonań oraz osiągnięć społecznych na tle dziedzictwa historycznego ostatniego stulecia,</p> <p>b) promocja zdrowia oraz zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień,</p> <p>c) budowanie społeczeństwa obywatelskiego,</p> <p>d) przeciwdziałanie depopulacji i promocja rozwoju rodziny,</p> <p>e) przeciwdziałanie przejawom destabilizowania relacji społecznych, wzrostowi agresji i przemocy, powstawaniu zaniedbań w społecznościach lokalnych, powiększaniu środowisk</p>	<p>„Proponuje się dodanie w Rozdziale w 5 w ust. 2 w zadaniu priorytetowym „CZŁOWIEK – Budowanie relacji społecznych opartych na równym traktowaniu oraz przeciwdziałaniu przemocy” zapisu o następującej treści: g) wsparcie osób opuszczających jednostki penitencjarne jako szczególnej grupy defaworyzowanej, podlegającej wielokrotnemu wykluczeniu”.</p>	<p>Osoby opuszczające jednostki penitencjarne to w rozumieniu zapisów Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym osoby podlegające wykluczeniu społecznemu (art. 1 ust. 2 pkt. 6 Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym). W przeważającej części są to osoby zagrożone ubóstwem i doświadczające zazwyczaj tzw. wielokrotnego wykluczenia społecznego. W dużej mierze są to osoby pochodzące z rodzin wieloprotymowych i dysfunkcyjnych, które wstąpiły na drogę przestępczą już w wieku młodzieńczym. Z domu rodzinnego wyniosły model uzależnienia od alkoholu, przemocy w rodzinie, bezrobocia, złodziejstwa. Wszystkie frustracje były usuwane za pomocą przemocy słownej lub fizycznej. Taki sposób radzenia sobie z problemami jest często jedynym jaki znają osoby po odbyciu kary pozbawienia wolności. Brak modelu zdrowych zachowań w dzieciństwie sprawia, że podopieczni często już w dorosłym życiu mają rozbite rodziny, nie tworzą stałych związków, a dzieci mają z kilkoma partnerkami, przez co nie czują więzi rodzicielskich. Osoby po wyrokach, często zmagają się z</p>	<p>Fundacja POMOST z Zabrze</p>	<p>Nie uwzględniono.</p> <p>Ze względu na to, że wskazane uwagi dotyczą zapisów szczegółowych, a „Program” ma charakter ogólny. Tematyka uwag zawiera się w priorytecie „CZŁOWIEK” i wydaje się być niezasadnym wprowadzanie ich powtórnie jako odrębnych zapisów. Ponadto, zakres tematyki wskazywany przez wnioskującego jest zawarty w innych dokumentach strategicznych Województwa, w szczególności w „Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030”.</p>
----	--	--	---	---------------------------------	---

	<p>defaworyzowanych,</p> <p>f)budowanie relacji międzyludzkich, promujących głównie postawy humanitarne i społeczeństwo obywatelskie, w korelacji z tłem dziedzictwa historycznego, jest nowym wymiarem realizacji zadań Samorządu Województwa Śląskiego we współpracy ze środowiskiem pozarządowym. Znaczącym elementem realizacji zadań publicznych powinna być nie tylko diagnostyka dysfunkcji społecznych, ale utworzenie korytarzy rozwojowych dla poprawy jakości życia i w sferze współdziałania jst-ngo, jako miernika efektywności i jakości tej współpracy.</p>		<p>uzależnieniem od alkoholu i/lub środków psychoaktywnych. Często używanie narkotyków, czy alkoholu jest istotnym czynnikiem popełniania przestępstwa (zachowania impulsywne pod wpływem, zaburzona ocena rzeczywistości, zdobywania środków finansowych na kolejne dawki substancji). Dane statystyczne podkreślają systematyczny wzrost liczby wykrytych przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Na terenie województwa śląskiego liczba wykrytych przestępstw w 2018 r. wynosiła 4 949, a w 2019 r. 5 506. Według danych Służby Więziennej w zakładach penitencjarnych w województwie śląskim przebywają 7 572 osoby. Szacuje się, że nawet połowa z nich boryka się z problemami związanymi z używaniem alkoholu i narkotyków, co daje liczbę ponad 3 500 osób. Natomiast według danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach w samym 2019 r. wszczęto aż 3 553 postępowań wobec przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Ze statystyki prowadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości wynika, że 80% osób opuszczających jednostki</p>		
--	--	--	---	--	--

		<p>penitencjarne powraca do popełniania przestępstw i ponownie trafia do jednostek penitencjarnych. Biorąc pod uwagę powyższe, do głównych barier utrudniających inkluzję społeczną i wskazujących na wielokrotne wykluczenie społeczne należy zaliczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak zdolności do funkcjonowania w środowisku, umiejętności skutecznego nawiązywania relacji, korekty utraconych lub zaburzonych więzi z rodziną, podjęcia lub odnowienia ról rodzinnych i społecznych, - długotrwałe bezrobocie oraz brak kwalifikacji zawodowych w rozumieniu zapisów <i>Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>, - uzależnienie od alkoholu i/lub substancji psychoaktywnych, - zadłużenie komornicze, brak wiedzy prawnej, wyroki w zawieszeniu, - nieumiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych i reagowanie na nie agresją i przemocą, - ogólna nieufność społeczeństwa, w 		
--	--	--	--	--

		<p>tym przede wszystkim potencjalnych pracodawców z uwagi na karną przeszłość,</p> <p>- problemy zdrowotne po pobycie w jednostce penitencjarnej, a także związane z uzależnieniami.</p> <p>Mnogość w/w barier wskazuje na to, iż wsparcie osób musi być wielopłaszczyznowe, uwzględniać wszystkie potrzeby odbiorców wsparcia oraz być udzielane przez instytucje posiadające doświadczenia i znające specyfikę grupy jaką są byli więźniowie.</p> <p>Należy zauważyć, iż problemy z jakimi borykają się osoby opuszczające jednostki penitencjarne wpisują w priorytetowe działania określone w Rozdziale 5 w ust. 2 w zadaniu priorytetowym „CZŁOWIEK – Budowanie relacji społecznościowych opartych na równym traktowaniu oraz przeciwdziałaniu przemocy” prawie w całości jednakże, w naszej ocenie, rozdzielanie wsparcia na np. dotyczące tylko pomocy w zakresie radzenia sobie z agresją i przemocą jest niewystarczające. Dla osiągnięcia maksymalnych efektów należy pracować z tymi osobami w sposób kompleksowy, stąd</p>		
--	--	--	--	--

			<p>propozycja wyodrębniania działań dedykowanych byłym więźniom jako działań priorytetowych, które będą mogły być realizowane przez organizacje pozarządowe działające na tej płaszczyźnie z sukcesami od lat. Spójność działań na rzecz osób opuszczających jednostki penitencjarne z dokumentami strategicznymi. Wsparcie osób opuszczających jednostki penitencjarne wpisuje się całkowicie we wszystkie działania określone w ramach Celu strategicznego nr 6 <i>Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, określonego w Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030.</i> Działania na rzecz osób opuszczających jednostki penitencjarne są również zbieżne z określonym w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030” Zielone Śląskie. Celem strategicznym B <i>Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca.</i> Celem operacyjnym B 1 <i>Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych (aktywizacja osób z niepełnosprawnościami oraz wykluczonych społecznie) oraz</i></p>	
--	--	--	--	--

		<p>Celem operacyjnym B 2 <i>Aktywny mieszkaniac</i> (Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia. Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami). Z uwagi na fakt, iż osoby opuszczające jednostki penitencjarne borykają się z uzależnieniami i problemami zdrowotnymi ich prognozowania długość życia jest potencjalnie krótsza od przeciętnego trwania życia co przekłada się na depopulację regionu. Objęcie priorytetowym wsparciem grupy osób opuszczających zakłady karne pod kątem działań prozdrowotnych przełoży się na ograniczenie problemu depopulacji, zdefiniowanego w dokumencie Śląskie. Wyzwania demograficzne – Koncepcja polityki przeciwdziałania negatywnym zmianom demograficznym, depopulacji i starzeniu się społeczeństwa. Biorąc pod uwagę powyższą argumentację, zwracam się z uprzejmą prośbą o uwzględnienie propozycji zapisu w brzmieniu: <i>,g) wsparcie osób opuszczających jednostki penitencjarne jako szczególnej grupy defaworyzowanej, polegającej wielokrotnemu wykluczeniu.</i>”W</p>		
--	--	--	--	--

			<p>Rozdziale 5 w ust. 2 w zadaniu priorytetowym „CZŁOWIEK - Budowanie relacji społecznych opartych na równym traktowaniu oraz przeciwdziałaniu przemocy” w projekcie Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok.</p>		
--	--	--	--	--	--